

TẦM QUAN TRỌNG CỦA TƯ DUY PHẢN BIỆN ĐỐI VỚI GIẢNG VIÊN DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC CẢNH SÁT NHÂN DÂN

Trịnh Mộng Kha¹

Tóm tắt. Tư duy phản biện có vai trò đặc biệt quan trọng trong nhận thức khoa học và hoạt động thực tiễn của giảng viên, góp phần phát triển trí tuệ, nâng cao năng lực tư duy của giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân, đáp ứng yêu cầu đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục, đào tạo, xây dựng lực lượng Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, vừa hồng vừa chuyên trong giai đoạn hiện nay. Bài viết tập trung làm rõ tầm quan trọng của tư duy phản biện đối với giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân.

Từ khóa: Tư duy phản biện, giảng viên, các môn Lý luận chính trị, Đại học Cảnh sát nhân dân.

1. Đặt vấn đề

Hiện nay, trong bối cảnh toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế, trước sự phát triển mạnh mẽ của cuộc Cách mạng công nghiệp 4.0 đã và đang tạo ra những thách thức mới trong quá trình giảng dạy, đòi hỏi những nỗ lực hết mình để theo kịp thời đại và tham gia vào quá trình “kinh tế tri thức”. Điều đó cũng đặt ra yêu cầu ngày càng cao đối với giảng viên dạy lý luận chính trị nói chung và giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân nói riêng. Với đặc thù giảng dạy các môn học bước đầu hình thành phẩm chất chính trị, đạo đức lối sống và nhân cách cho sinh viên, giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân không những có vai trò quan trọng trong việc bồi dưỡng, xây dựng nền tảng lý luận đúng đắn, khoa học cho sinh viên, đáp ứng yêu cầu đào tạo của nhà trường mà còn là đội ngũ cán bộ, giảng viên nòng cốt trong hoạt động nghiên cứu khoa học, là những “chiến sĩ tiên phong” trên mặt trận lý luận, tư tưởng. Chính vì vậy, để hoàn thành tốt nhiệm vụ đó, đòi hỏi giảng viên lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân phải có trình độ chuyên môn vững vàng, có phẩm chất đạo đức và năng lực tư duy, khả năng vận dụng sáng tạo những tri thức khoa học vào trong giải quyết các vấn đề thực tiễn một cách hiệu quả nhất. Trong đó, tư duy phản biện đóng vai trò vô cùng quan trọng. Đây là một trong những yếu tố hình thành năng lực tư duy, rèn luyện kỹ năng thiết yếu trong hoạt động nhận thức khoa học và thực tiễn để góp phần xây dựng đội ngũ giảng viên dạy lý luận chính trị ngày càng nâng cao không những về chất lượng giảng dạy mà còn trong công tác nghiên cứu khoa học hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số nhận thức về tư duy phản biện

Tư duy phản biện (Critical thinking) xuất hiện từ thời Cổ đại và vẫn đang được phát triển cho đến ngày nay. Đây là một phạm trù phức tạp và có nhiều cách định nghĩa, cách hiểu khác nhau.

Ngày nhận bài: 06/01/2022. Ngày nhận đăng: 28/02/2022.

¹Trường Đại học Cảnh sát nhân dân
e-mail: timokabl@gmail.com

Theo John Dewey, nhà triết học, tâm lý học, giáo dục học người Mỹ, tư duy phản biện là “suy nghĩ sâu sắc” (reflective thinking), là: “sự suy xét chủ động, liên tục, cẩn trọng về một niềm tin, một giả định khoa học có xét đến những lý lẽ bảo vệ nó và những kết luận xa hơn được nhắm đến”.

Theo Richard Paul - Linda Elder, hai tác giả của bộ sách “Cẩm nang tư duy phản biện khái niệm và công cụ”, cho rằng: “Tư duy phản biện là nghệ thuật phân tích và đánh giá tư duy với định hướng cải thiện nó” [5;11].

Hay theo Michael Michalko: “Tư duy phản biện là khả năng, hành động để thấu hiểu và đánh giá được những dữ liệu thu thập được thông qua quan sát, giao tiếp, truyền thông và tranh luận”,... [7;185].

Như vậy, có thể thấy tư duy phản biện là khả năng nhìn nhận, nắm bắt vấn đề ở nhiều góc độ, dựa trên những kiến thức đã biết để tìm ra lập luận sai, dẫn chứng không chính xác, khẳng định tính chân thực của thông tin và đưa ra cách giải quyết vấn đề của chủ thể nhận thức. Tư duy phản biện là một kỹ năng tư duy bậc cao, có vai trò rất quan trọng trong việc nâng cao hiệu quả hoạt động dạy và học. Những đặc điểm này khiến cho người có tư duy phản biện trở nên sáng tạo, khác biệt hơn so với những người khác.

Tư duy phản biện không có nghĩa là “phê phán gay gắt” [8;11] hay cố gắng “vạch lá tìm sâu”. Về bản chất, tư duy phản biện là loại hình tư duy xem xét đa chiều, phân tích, đánh giá thông tin, sau đó lập luận khoa học để phủ định lập luận sai, không chính xác của một quá trình tư duy khác hoặc khẳng định tính chân thực của thông tin, từ đó giải quyết vấn đề mang tính thuyết phục, phù hợp với thực tiễn, tranh luận một cách hợp lý, bình tĩnh và tri thức. Việc tư duy này rất cần thiết cho quá trình tìm tòi, khám phá và vượt tới tri thức khoa học của giảng viên dạy các môn lý luận chính trị. Đó là một công cụ, phương tiện hữu ích giúp mỗi giảng viên có cách nhìn nhận đầy đủ hơn, chính xác hơn, rèn luyện phương pháp, kỹ năng tư duy, qua đó nâng cao hiệu quả trong hoạt động thực tiễn. Đồng thời, phát huy vai trò của mình trong định hướng tư tưởng, tạo dựng niềm tin vào chủ nghĩa Mác - Lênin, vào lý tưởng, con đường mà Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng Cộng sản Việt Nam đã lựa chọn để phát triển nhân cách, phẩm chất cho người học.

2.2. Tầm quan trọng của tư duy phản biện đối với giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân

2.2.1. Tư duy phản biện góp phần phát triển nhận thức khoa học

Để phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo trong phân tích, suy luận, đánh giá vấn đề, đồng thời có cái nhìn tích cực, tránh sai lệch, lạc hậu, hướng đến cái mới, tiến bộ hơn, tốt hơn thì tư duy phản biện đóng vai trò rất quan trọng. Với tư cách là một công cụ nhận thức khoa học, tư duy phản biện sẽ giúp giảng viên dạy lý luận chính trị nói chung và giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học cảnh sát nhân dân nói riêng có sự tư duy và kích thích sự phát triển tư duy của mỗi giảng viên. Họ sẽ chủ động tự đặt ra câu hỏi, tự tìm kiếm các thông tin liên quan để giải đáp vấn đề vướng mắc, mạnh dạn, tự tin trình bày và bảo vệ chính kiến của mình.

Tư duy phản biện cung cấp cho giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị phương pháp tư duy có hệ thống, tính khái quát cao, lôgic chặt chẽ vấn đề; xem xét, phân tích sự vật, hiện tượng một cách khách quan, toàn diện, sáng tạo, nhạy bén. Đồng thời, sẽ làm tăng khả năng thu nhận tri thức, năng lực khái quát hóa tri thức và khả năng vận dụng tri thức vào thực tiễn, vận dụng kinh nghiệm, kiến thức của mình để có cái nhìn tổng hợp, hướng đến một kết luận chính xác nhất. Quá trình này luôn diễn ra một cách liên tục trong hoạt động nhận thức của mỗi giảng viên để không những nâng cao khả năng nhận thức, đi sâu nắm được bản chất và quy luật của vấn đề cần giải quyết mà còn rèn luyện khả năng phát hiện, phân tích, suy luận và đặc biệt là giải quyết những tình huống, những mâu thuẫn phát sinh. Nó sẽ là điều kiện, tiền đề kích thích sự sáng tạo trong hoạt động nhận thức của giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường. Khi có tư duy phản biện một mặt sẽ có sự suy luận tốt và giải quyết nhanh các vấn đề, mặt khác sẽ “chỉ ra những thiếu sót thường gặp trong quá trình tư duy và đưa ra những kiến giải cho một sự lựa chọn tối ưu có thể có” [10;80]. Cho nên, khả năng suy luận cũng là yếu tố quan trọng trong tư duy phản biện. Suy luận đúng sẽ cho ra kết luận đúng và ngược lại. Ở góc độ này, tư duy phản biện đóng vai trò là “thước đo” đánh giá khả năng nhận

thức khoa học và làm việc của mỗi giảng viên.

Mặt khác, tư duy phản biện giúp giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường rèn luyện và phát triển tư duy logic, xóa bỏ các rào cản định kiến cá nhân, quan niệm cứng nhắc, bảo thủ của người khác, vượt qua lối mòn của tư duy. Qua đó, giúp họ tự tin hơn trong trình bày, bảo vệ chính kiến, lập luận hợp lý nhằm tạo nên sức thuyết phục, nâng cao bản lĩnh khoa học; rành dạn tìm tòi, khám phá, bổ sung và sáng tạo những tri thức khoa học. Khi tiếp cận vấn đề nghiên cứu, nếu người giảng viên dạy các môn lý luận chính trị có tư duy phản biện sẽ có những sáng tạo trong tư duy, không ngừng suy nghĩ tìm những cách tiếp cận khác nhau để lựa chọn cách nhìn đúng đắn, phù hợp và đa chiều chứ không phải đi theo định kiến, lối mòn tư duy sẵn, thu nhận thông tin một cách thụ động hay nhận định theo cảm xúc cá nhân mà sáng tạo phải khoa học và logic, tôn trọng thực tế khách quan, hướng đến lẽ phải. Những định kiến và lối mòn tư duy có thể là yếu tố ảnh hưởng đến tư duy phản biện và tạo ra rào cản vô hình, ngăn chặn các ý tưởng sáng tạo trong quá trình nhận thức của giảng viên dạy lý luận chính trị. Chính vì vậy, trong quá trình tư duy phản biện cần xác định rõ những định kiến, những nhận định thiên vị, những thông tin sai lệch..., để có cách nhìn tích cực, giải quyết vấn đề khoa học, có căn cứ nhằm tạo sự thuyết phục, hợp lẽ phải. Tuy nhiên, những yếu tố này thường tồn tại bền vững, cho nên việc thay đổi cần có thời gian, quan trọng là phải minh chứng cho mọi nhận định để tạo niềm tin.

2.2.2. Kích thích tìm kiếm, đổi mới phương pháp giảng dạy

Việc tìm kiếm và đổi mới phương pháp giảng dạy các môn Lý luận chính trị đối với từng hệ học, từng chuyên ngành là yếu tố quan trọng để có thể truyền tải thông tin cho người học một cách dễ dàng. Chính vì vậy, tư duy phản biện giúp giảng viên lý luận chính trị lựa chọn và tạo tiền đề để thực hiện có hiệu quả phương pháp dạy học khoa học. Mỗi một phương pháp giảng dạy đều có ưu điểm, hạn chế riêng và phải phù hợp với nội dung, đối tượng giảng dạy, người giảng viên có tư duy phản biện sẽ biết lựa chọn phương pháp sư phạm phù hợp để phát huy tốt nhất việc truyền tải kiến thức, tạo hứng thú và gợi mở vấn đề để sinh viên nghiên cứu, tìm tòi, học hỏi, mở rộng kiến thức. Bởi vì, đây là các môn khoa học mang tính trừu tượng và khái quát hóa cao, đòi hỏi người học luôn phải tư duy. Lựa chọn và thực hiện các phương pháp dạy học tích cực, phù hợp với nội dung, người học, giảng viên sẽ tạo được sự hứng thú, kích thích tư duy, sự tranh luận, phản biện, từ đó định hướng cho sinh viên tự nhận định và kết luận vấn đề, chứ không phải truyền thụ một cách rập khuôn, một chiều. Qua đó, cũng tạo điều kiện thuận lợi cho mỗi giảng viên phát huy tối đa khả năng và hiệu quả trong quá trình truyền đạt kiến thức. Giữa “tư duy phản biện và các phương pháp dạy học hiện đại có mối liên hệ hai chiều: một mặt, tư duy phản biện tạo tiền đề để thực hiện có hiệu quả các phương pháp dạy học đó; mặt khác, kinh qua các hoạt động dạy học theo các phương pháp nói trên mà tư duy phản biện ngày càng được định hình và phát triển” [9;43].

Bên cạnh đó, tư duy phản biện sẽ góp phần phát triển tư duy độc lập và sáng tạo của giảng viên dạy lý luận chính trị thông qua việc sử dụng đa dạng các phương pháp dạy học theo nguyên tắc “lấy người học là trung tâm”, luôn có sự tương tác tích cực trong quá trình dạy học, khắc phục cách thức dạy học “thầy đọc trò chép”, theo “lối truyền thụ áp đặt một chiều, ghi nhớ máy móc” [3;6], làm cho người học bị động, nghe một chiều. Do vậy, có thể nói tư duy phản biện là một trong những phương cách tư duy hiệu quả của giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường trong việc thực hiện đổi mới phương pháp dạy học, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học ở nhà trường hiện nay, đáp ứng yêu cầu “chuyển mạnh quá trình giáo dục từ chủ yếu trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học; từ học chủ yếu trên lớp sang tổ chức hình thức học tập đa dạng” [4;232].

2.2.3. Giúp nâng cao chất lượng nghiên cứu khoa học

Để nâng cao hiệu quả nghiên cứu khoa học, mỗi giảng viên dạy các môn lý luận chính trị tại trường phải tạo lập cho mình phương pháp và phong cách tư duy phản biện. Bởi vì, ngoài là một nhà sư phạm, họ cũng là một nhà khoa học. Giảng dạy và nghiên cứu khoa học luôn phải đi liền với nhau. Hoạt động nghiên cứu khoa học cũng rất cần sự tư duy phản biện. Nghiên cứu khoa học là hình thức tư duy nhận diện vấn đề đa

chiều, dựa trên kiến thức đã thu thập được để phân tích, đánh giá, lập luận một cách khoa học; khẳng định, thẩm định tính chân thực, chính xác, phổ quát, khách quan của thông tin và đưa ra hướng giải quyết vấn đề một cách thuyết phục, phù hợp với thực tiễn và quy luật của tự nhiên và xã hội. do đó, để hoạt động này đạt được hiệu quả cần thiết phải có tư duy phản biện. Với tư duy phản biện, họ không chỉ cần tích lũy kiến thức về lĩnh vực nghiên cứu, mà còn có sự nhìn nhận khách quan, toàn diện các vấn đề, có khả năng sáng tạo, không chấp nhận, không bị ảnh hưởng của sự định kiến và lối mòn tư duy trong hoạt động nghiên cứu khoa học, từ đó mạnh dạn tìm tòi, khám phá, bổ sung và sáng tạo những tri thức khoa học.

Tư duy phản biện sẽ giúp xem xét vấn đề nghiên cứu, thu thập và xử lý thông tin một cách khách quan, đánh giá, kiểm chứng tính chính xác và độ tin cậy của các kết quả nghiên cứu căn cứ vào tính chất đặc thù của mỗi ngành khoa học, cũng như mỗi đối tượng nghiên cứu cụ thể. Trên cơ sở đó, mỗi giảng viên lý luận chính trị phát huy tính tích cực, chủ động trong nhận thức khoa học và vận dụng các phương pháp, thao tác để chọn lọc thông tin, đưa ra các luận chứng chứng minh tính khách quan, khoa học và chính xác của vấn đề nghiên cứu. Việc rèn luyện tư duy phản biện giúp giảng viên lý luận chính trị trở thành những chủ thể độc lập, bảo vệ chính kiến, lập luận hợp lý, thuyết phục, nâng cao bản lĩnh nghiên cứu khoa học; xóa bỏ các rào cản định kiến cá nhân, cũng như quan niệm cứng nhắc, bảo thủ của các nhà khoa học khác. Tư duy phản biện là yếu tố quan trọng để phát triển sáng tạo trong hoạt động nghiên cứu khoa học.

2.2.4. Nhận diện kịp thời, đấu tranh hiệu quả với các quan điểm sai trái, thù địch

Trong cuộc đấu tranh về mặt tư tưởng, lý luận, tư duy phản biện đã, đang và sẽ luôn là công cụ sắc bén giúp giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường có thể nhận diện, phản biện và đấu tranh khoa học với các quan điểm sai trái, phản động của các thế lực thù địch. Hiện nay, trước sự chống phá, xuyên tạc, phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh ngày càng tinh vi, phức tạp, lợi dụng các biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ để lái dư luận theo hướng tiêu cực của các thế lực thù địch; với lực lượng vũ trang, các thế lực thù địch tiếp tục đẩy mạnh thực hiện “phi chính trị hóa” nhằm làm suy giảm niềm tin của cán bộ, chiến sĩ lực lượng vũ trang đối với nền tảng tư tưởng của Đảng là chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, hòng tạo ra khoảng trống về ý thức hệ, đưa hệ tư tưởng tư sản xâm nhập vào trong lực lượng vũ trang, làm cho lực lượng vũ trang suy yếu về chính trị, dẫn đến bị vô hiệu hóa, không còn là công cụ bạo lực bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa thì việc đấu tranh, phê phán với những thông tin xấu, độc, quan điểm sai trái, thù địch này của các thế lực thù địch lại cần phải được đẩy mạnh hơn bao giờ hết. Chính vì vậy, với vai trò là giảng viên dạy lý luận chính trị, là người thầy giáo công an, hơn hết mỗi giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân phải có tư duy phản biện, bởi đây là công cụ giúp họ có góc nhìn đa chiều, nhận diện khách quan từ mục đích, nội dung, cách thức của các quan điểm sai trái, thù địch và phản biện chúng một cách khoa học. Đồng thời, qua đó chứng minh được tính khoa học, cách mạng của học thuyết ấy một cách thuyết phục, hiệu quả bằng lý luận khoa học, logic và thực tiễn sinh động.

Nếu không có tư duy phản biện, sẽ dễ dẫn đến những biểu hiện bản khoán, dao động về tư tưởng chính trị, nhận diện mơ hồ với các luận điểm sai trái, thù địch, trước sự tác động của các nguồn tin tiêu cực hay các cám dỗ của thực tiễn đời sống, dễ dẫn đến “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” bản thân, nguy hiểm cho những sai lầm. Như V.I. Lênin đã từng khẳng định “Không ai có thể tiêu diệt được chúng ta, ngoài những sai lầm của bản thân chúng ta. Toàn bộ vấn đề là ở chữ “nếu” này. Nếu chúng ta do sai lầm mà gây ra sự chia rẽ thì tất cả sẽ sụp đổ”. Do vậy, ở khía cạnh này có thể coi tư duy phản biện như là “lá chắn” giúp mỗi giảng viên tự ngăn chặn thông tin độc hại, mang tính kích động hoặc sai lầm. Qua đó, họ sẽ có định hướng, tìm ra phương pháp lập luận khoa học, đúng đắn, đánh giá vấn đề tư tưởng, lý luận một cách thuyết phục hơn, loại bỏ các thông tin sai trái của các thế lực thù địch, khắc phục các cách tiếp nhận mù quáng, thiếu phản biện trước vấn đề tư tưởng, lý luận còn nghi vấn.

3. Giải pháp góp phần phát triển và rèn luyện tư duy phản biện của giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân

3.1. Nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng tư duy phản biện

Việc nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng tư duy phản biện đối với giảng viên dạy các môn lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân rất quan trọng. Bởi dù đã được đào tạo trang bị kiến thức nhưng với tiến trình phát triển của xã hội, để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đào tạo, giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân phải không ngừng bổ sung, tích lũy tri thức khoa học và kiến thức về tư duy phản biện, về tư duy logic, về vấn đề cần phản biện. Trong mỗi vấn đề chuyên môn, đòi hỏi mỗi giảng viên phải có sự am hiểu, có kiến thức về lĩnh vực nghiên cứu, cập nhật thường xuyên tình hình thực tiễn. Đây là điều kiện cần thiết cho quá trình tư duy nói chung và là yếu tố cơ bản quyết định đến sự phát triển tư duy phản biện của giảng viên. Nếu hạn chế về kiến thức, không cập nhật, không đổi mới thì khó phát triển được tư duy phản biện, các vấn đề nghiên cứu, giảng dạy sẽ thiếu cơ sở khoa học, xa rời thực tiễn, thậm chí phản khoa học. Do vậy, việc tạo điều kiện để giảng viên học tập, bồi dưỡng là tất yếu. Đồng thời, trong quá trình đào tạo, bồi dưỡng phải không ngừng chú trọng, phối hợp với các cơ sở liên kết đào tạo để nâng cao chất lượng để mỗi giảng viên tiếp cận, tích lũy thêm hệ thống tri thức toàn diện, nhất là các kiến thức về tư duy phản biện, tư duy logic để tạo lập được phương pháp giảng dạy, nghiên cứu khoa học hiệu quả thông qua các lớp tập huấn, các buổi trao đổi, sinh hoạt khoa học,...

3.2. Xây dựng môi trường thuận lợi thúc đẩy tư duy phản biện

Để tư duy phản biện có thể phát triển, việc xây dựng môi trường thuận lợi là yếu tố góp phần thúc đẩy. Môi trường dân chủ không những tạo động lực cho tư duy phản biện mà còn giúp cho việc xây dựng văn hóa tranh luận, phản biện tích cực để từ đó tìm ra chân lý. Do đó, việc tạo ra càng nhiều “môi trường dân chủ thảo luận, tranh luận khoa học, khuyến khích tìm tòi, sáng tạo, phát huy trí tuệ của cá nhân và tập thể...” [2:256] sẽ tạo điều kiện thuận lợi hơn cho sự rèn luyện, phát triển tư duy phản biện. Đồng thời, phát huy mạnh mẽ hơn nữa những cơ chế hợp lý nhằm động viên, khuyến khích, phát huy năng lực sáng tạo trong giảng dạy, nghiên cứu khoa học, rèn luyện kỹ năng tư duy và những phẩm chất cần thiết cho sự phát triển tư duy phản biện. Qua đó, mỗi giảng viên sẽ tránh được tư duy một chiều, “sợ mới không đúng”, ngại thay đổi.

3.3. Tăng cường rèn luyện phương pháp, kỹ năng tư duy phản biện

Mỗi người sinh ra không sẵn có những kỹ năng tư duy phản biện. “Thay vào đó, phải học hỏi và rèn luyện thì mới có thể sử dụng tốt những kỹ năng đó” [8:12] Và ai cũng có thể học được. Và khi đã có tư duy phản biện, nếu không thực hành và rèn luyện thì lâu ngày ắt hẳn sẽ không còn mang lại giá trị, do đó, cần phải rèn luyện thường xuyên để mang lại hiệu quả. Không ngừng đặt câu hỏi trong hoạt động nhận thức khoa học hàng ngày. Bởi như Albert Einstein đã từng nói: “Điều quan trọng là đừng bao giờ ngừng đặt câu hỏi”. Càng đặt nhiều câu hỏi con người càng tiếp cận với nhiều khía cạnh của vấn đề, tìm ra cách giải quyết tốt nhất và vượt qua được những kiến thức hiện có để tìm tòi tri thức mới. Trong giảng dạy, nghiên cứu khoa học cũng không ngừng đổi mới phương pháp, rèn luyện kỹ năng diễn đạt, trình bày vấn đề rõ ràng và chính xác. Đồng thời, tích cực vận dụng linh hoạt các phương pháp và kỹ năng tư duy phản biện ở các khâu, các bước tương ứng với các lớp, từng chuyên ngành, lĩnh vực nghiên cứu cụ thể.

3.4. Phát huy tính tích cực trong rèn luyện tư duy phản biện

Rèn luyện tư duy phản biện là một quá trình, chịu sự tác động, quy định của điều kiện khách quan. Song cũng đòi hỏi nỗ lực chủ quan (toàn bộ năng lực, ý chí, động cơ, thái độ, mục đích) của giảng viên được huy động vào quá trình tư duy phản biện. Vì vậy, mỗi giảng viên phải tham gia tích cực vào các hoạt động học tập, nghiên cứu để phát triển năng lực tư duy phản biện trong giảng dạy và cả trong nghiên cứu khoa học. Giảng viên phải xác định thái độ, động cơ, trách nhiệm đúng đắn, chủ động xây dựng vấn đề nghiên cứu, sắp xếp kế hoạch, thời gian thực hiện, khắc phục mọi khó khăn trong chiếm lĩnh tri thức, rèn luyện phương

pháp, kỹ năng tư duy phản biện. Phát huy tính tích cực, nghiên cứu tìm tòi để hướng tới “sự thật, thay vì những cái chúng ta mong muốn là sự thật”. Bên cạnh đó, phải phát huy tính tích cực để tránh những suy nghĩ áp đặt, duy ý chí hoặc ngụy biện trong nhìn nhận vấn đề khi tư duy, từ đó đưa ra kết luận chính xác, khách quan, logic và khoa học nhất.

4. Kết luận

Tư duy phản biện đóng vai trò rất quan trọng trong quá trình nhận thức, giảng dạy, nghiên cứu khoa học và trong hoạt động thực tiễn của giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại trường Đại học Cảnh sát nhân dân, đặc biệt là trong điều kiện hội nhập quốc tế và toàn cầu hóa như hiện nay. Với tư duy phản biện, mỗi giảng viên sẽ có điều kiện phát triển hơn nữa nhận thức khoa học, góp phần nâng cao chất lượng giảng dạy, nghiên cứu khoa học và đấu tranh, phê phán về mặt tư tưởng, lý luận, với các quan điểm sai trái, thù địch. Do đó, mỗi giảng viên dạy các môn Lý luận chính trị tại nhà trường cần phải nhận thức sâu sắc, tích cực rèn luyện và phát huy hơn nữa vai trò của tư duy phản biện.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1] John Dewey (2013). Cách ta nghĩ. Nxb Tri thức, Hà Nội.
- [2] Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
- [3] Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI (Nghị quyết số 29-NQ/TW), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2013.
- [4] Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII (tập I), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2021.
- [5] Richard Paul - Linda Elder, Cẩm nang tư duy phản biện khái niệm và công cụ, Nxb Tổng hợp Thành phố Hồ Chí Minh, 2015.
- [6] V.I.Lênin, Toàn tập (tập 42), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2005.
- [7] Michael Michalko (2006). Đột phá sức sáng tạo - Bí mật của những thiên tài sáng tạo, Nxb Tri thức.
- [8] Albert Rutherford (2020). Rèn luyện tư duy phản biện, Nxb. Phụ nữ Việt Nam.
- [9] Trần Thúc Trình (2005). Tư duy phê phán. Tạp chí Thông tin Khoa học Giáo dục, 114.
- [10] Đỗ Kiên Trung (2012). Về vai trò của tư duy phản biện và những yêu cầu cho việc giảng dạy ở Việt Nam. Tạp chí Phát triển và hội nhập, số 5.

ABSTRACT

The importance of Critical thinking towards lecturers of Political Theory subjects at People's Police University

Critical thinking plays a particularly important role in scientific awareness and practical activities of lecturers teaching Political Theory subjects at People's Police University. It will contribute to intellectual development, improve thinking capacity of lecturers teaching political theory subjects at People's Police University, meet the requirements of fundamental and comprehensive innovation in education and training, build a revolutionary, regular, elite, modern, and professional People's Police forces in the current period. The article clarifies the importance of critical thinking to lecturers teaching Political Theory subjects at People's Police University.

Keywords: *Critical thinking, lecturer, Political Theory, People's Police University.*